

ANNIGJE

THEMA VAREN

MARITIEM
MUSEUM

MARINUS

Marinus zit onderdeks. Dan hoort hij zijn vader roepen: “Marinus, pak snel het zeel, help je moeder met het schip jagen! Even later lopen moeder en Marinus in het zeel op het jaagpad. Langzaam maar zeker komt het schip in beweging. Gelukkig krijgt de ‘Annigje’ al snel vaart. Nu gaat het jagen iets makkelijker.

VAREN

Nederland heeft veel rivieren, kanalen en meren. Over dit water worden allerlei goederen vervoerd. Al eeuwen varen schepen met lading over het water.

VAARROUTE

De ‘Annigje’ is een binnenvaartschip. Alle vrachtschepen die je in het land over rivieren, kanalen en meren ziet varen, zijn binnenvaartschepen. Ze brengen goederen van de ene plaats naar de andere, bijvoorbeeld van Rotterdam naar Amsterdam. Veel schepen hebben een vaste vaarroute. De ‘Annigje’ ook. Ze vaart in het noorden van Nederland. Elke keer haalt het schip een lading turf uit Schoterland in Friesland op, en brengt dit naar het Gelderse Zutphen. De lading wordt netjes opgestapeld in het ruim. Vaak steekt de lading nog een flink eind boven het ruim uit. Dat noem je deklast.

Schipper Hutten moet de lading goed vastmaken, en waterdicht met een zeil afdekken. Vanaf Lemmer of Kuinre steekt de 'Annigje' de Zuiderzee over naar Overijssel. Via Kampen gaat de tocht verder over de IJssel. Het vervoeren van een vracht gaat naar onze begrippen traag. De Annigje is met een vracht soms meer dan vier dagen onderweg, afhankelijk van de windrichting en windsterkte.

ZEILEN

De 'Annigje' is een zeilschip. Zij vervoert de lading alleen zeilend. Rond 1920 varen nog veel schepen op de wind. Er zijn dan al wel schepen met een motor. De aanschaf van een motor en de brandstof ervoor is duur. Bovendien neemt een motor plaats in die ook voor lading gebruikt kan worden. Daarom blijven veel schippers zeilen. Zeilen is goedkoop,

Opduwer

'Annigje'

de wind krijg je gratis. Een groot nadeel van zeilen is dat je afhankelijk bent van het weer. Als het windstil is, kan je niet zeilen en het schip moet dan op een andere manier vooruit komen. Eén manier is slepen. Bij slepen trekt een ander schip met een stoommachine of een motor het schip.

Nog een manier om vooruit te komen is bomen. Je neemt dan een lange houten paal en duwt het schip vooruit. Die paal heet de vaarboom. Meestal wordt het schip vanaf de kant getrokken. Dit heet jagen.

LANGS HET JAAGPAD

Als er geen wind staat, wordt de 'Annigje' gejaagd. Schipper Hutten maakt een touw, de jaaglijn, aan de mast van het schip vast. De andere kant van de lijn wordt vastgemaakt aan het zeel. Het zeel is gewoon een stuk oud zeil of een stuk tapijt dat de mensen om hun borst dragen. Vaak wordt het schip door de vrouw van de schipper; Annigje, of één van de kinderen gejaagd. Wanneer de schipper het kan betalen, huurt hij voor ongeveer € 1,40 per keer een scheepsjager. Voor die tijd is dit een heel erg hoog bedrag. De scheepsjager heeft een paard. Het paard wordt

Bomen

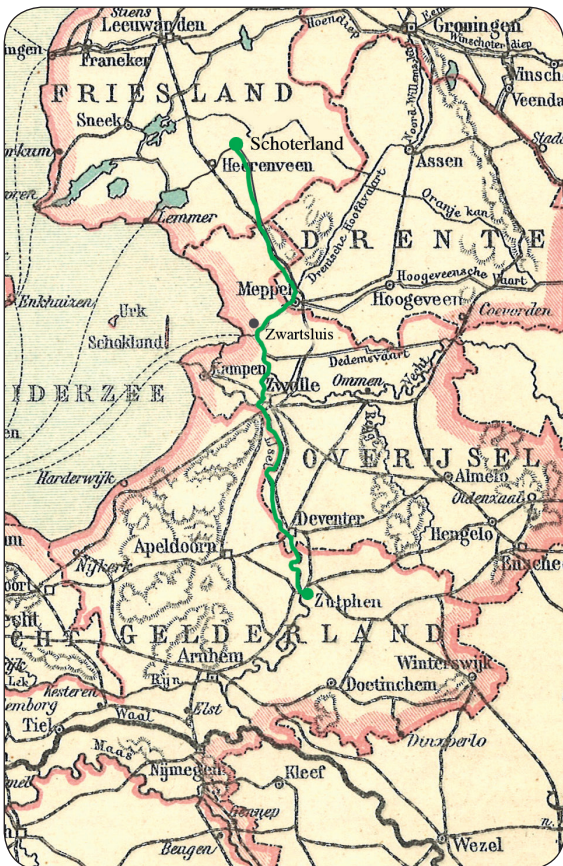

Jaaglijn

aan het jaagtuig vastgemaakt en trekt zo het schip. Voor paarden gebruikten ze een leren tuig. Scheepsjagen is een officieel beroep. Een scheepsjager, met of zonder paard, loopt met het touw langs de waterkant op het jaagpad. Zo trekt hij het schip door het water. Het 'zeel' is ook wel gebruikt om kinderen te leren zwemmen. Moeder Hutten zorgt er aan boord voor dat Marinus goed in het zeel zit. Vader gaat meestal mee het water in om Marinus voor te doen hoe hij zijn armen en benen moet bewegen. Wanneer moeder ziet dat Marinus het een beetje kan, laat zij het touw vieren tot Marinus zelf zwemt.

Zeel

MOTOR

Na de oorlog krijgen steeds meer schepen een motor, zodat ze sneller kunnen varen. Ze zijn ook minder afhankelijk van het weer en varen regelmatig. Om meer vracht mee te kunnen nemen, worden de schepen steeds groter gemaakt. De vaarwegen worden breder en dieper gemaakt, en de bruggen over het water groter en hoger. Nederland krijgt een ander uiterlijk door nieuwe technische ontwikkelingen.

OPDUWER

In 1937 koopt schipper Hutten een opduwer. Dit is een klein bootje met een motor. De opduwer kan het schip duwen. Het schip is zo minder afhankelijk van weer en wind. De vaarroute van de 'Annigje' is sindsdien anders. Het schip vaart nu niet meer over de Zuiderzee, maar binnendoor via Zwartsluis over het zwarte water naar Zutphen.

Alles in de wind,
daar loopt een schipperskind.